

[Bertel Dahlgaard.]

vi har aldrig følt Gnist af Jalousi, naar andre Partier annekterede vor Politik paa det ene eller det andet Omraade. De 40 Aar siden 1905 kendetegnes, som alle ved, af en lang Række radikale Reformkrav og Synspunkter, som mit Parti havde det trælsomme Arbejde at forberede Jordbunden for, men som vi saa ogsaa har haft den intense Glæde at se blive næsten Hvermands Eje, efterhaanden som Tiden skred. At denne Udvikling gaar hurtigere i Omvæltningstider som dem, vi nu oplever, er kun naturligt, og det tjener det konservative Parti og for saa vidt ogsaa andre Partier til stor Ære, naar de ikke smaaligt ser efter, om det var den ene eller den anden, der oprindeligt førte Kravene frem, og det paalægger selvfølgelig ogsaa os større Forhandlingsvilje, end det maaske under tidligere Tidens politiske Kampe følte naturligt.

Maa jeg saa endnu føje en Ting til. Paa eet Punkt forekommer det mig, at de fra konservativ Side fremdragne Synspunkter mangler Realitetssans. Det synes at fremgaa af Artiklerne, at den nye Værdsettelse af Det radikale Venstre bygger paa den Tankegang, at naar Socialdemokratiet paa visse Punkter er gaaet ud i en yderliggaaende Socialiseringspolitik, saa er det særlig denne Kendsgerning, der forudsætter et fastere Samarbejde mellem de tre andre Partier imod Socialdemokratiet for at hindre et Flertal i Befolkningen for Socialiseringspolitikken. Her tror jeg, man vurderer de politiske Forhold her i Landet helt forkert. Socialdemokraternes Socialiseringsplaner forøger jo ikke Faren for et Flertal for de socialistiske Partier, tværtimod, og naar Befolkningen har afvist denne Socialiseringspolitik, ja, saa maa det da selvfølgelig i øvrigt være i Landets Interesse, at der foregaar et frugtbart Samarbejde med det store Parti, som Socialdemokratiet er. Det forekommer mig i øvrigt besynderligt, at der netop i konservative Kredse kan herske Tvivl herom kort Tid efter, at der bestod et saa intimt Forhold mellem Socialdemokratiet og det konservative Partis Mænd, at der virkelig regnedes med et socialdemokratisk-konservativt Ministerium som en politisk Mulighed.

Derfor tror jeg, man skal tage den foreliggende Situation ganske naturligt uden de store Spekulationer om nye politiske Konstellationer. Man skal med Glæde deltage i ethvert frugtbart Samarbejde, som en Tilmærkelse mellem Partiernes Synspunkter gør muligt, og jo større Kredse der kan samles, des bedre.

Skulde det ske, at Socialdemokratiet virkelig unddrog sig et praktisk Samarbejde her i Rigsdagen med andre Partier, saaledes som jo unægtelig adskilligt i Socialdemokratiets Færd siden Valget kunde pege i Retning af, ja, da vilde dette selvfølgelig uafhængigt heraf forpligte de andre Partier til et positivt Reformarbejde. Men jeg vil nødig tro paa en saadan Tilstand gennem længere Tid, og jeg behøver ikke at sige, at jeg vilde finde den meget beklagelig.

Maa jeg dernæst knytte enkelte Bemærkninger til den højtærede Statsministers Udtalelser om Sydslesvig. Statsministeren mener stadig, at den nationale Kappelstrid i en Grænseegn nødvendigvis maa undergraves, hvis ikke den arbejder under Forvisning om, at Grænsen vil blive flyttet. Jeg skal ikke fortsætte Diskussionen derom. Forskellen i vor Opfattelse maa bero paa, at jeg tror, at de Kræfter, der ligger bag dansk Nationalitetskamp, udspringer af langt, langt dybere Kilder end Hensynet til, om der er Udsigt til en Grænseflytning, og Beviset for, at det er rigtigt, finder vi jo netop i Sydslesvigernes nationale Arbejde efter 1920, i en Periode, hvor hele den danske Befolkning bekendte sig til den Grænse, Befolkningen selv drog i 1920, da Tyskland forrige Gang var slaaet til Jorden.

Jeg føler heller ikke mindste Trang til at fortsætte Drøftelsen af, hvad der forstaas ved en Nationalstat. Det ved den jævne Mand og Kvinde fuld Besked med, og Spidsfindigheder har derfor efter min Mening ingen Interesse i den Forbindelse.

Derimod skal jeg knytte nogle Ord til Statsministerens øvrige Ord om Sydslesvig, og jeg maa her atter beklage, at Statsministeren holder en Uklarhed i Live, som jeg tror er skadelig, og som Statsministeren maaske selv vil fortryde. Statsministeren slutter sine Udtalelser med at sige, at der i de senere Maaneder har været en stor Divergens mellem de forskellige politiske Partier om dette Spørgsmaal, men at han føler, at Meningerne nu efterhaanden er mindre afvigende.

Jeg synes ikke, dette er en rigtig Fremstilling. Der har netop ikke i de foregaaende Maaneder været en stor Divergens mellem de forskellige politiske Partier. Samtlige Partier, og Statsministeren selv, var enige i Samlingsministeriets Udtalelse den 9. Maj. I den siden da forløbne Tid har intet af de store Partier foreslaaet aktuelle Handlinger i det sydslesvigske Spørgsmaal, som ikke alle kunde billige. Statsministeren og hans Regering har til Dato ikke foretaget noget eller foreslaaet noget, som adskiller sig fra